

Frem mod 2040 vil 87 ud af 98 kommuner få færre unge

TEMAANALYSE

I 87 ud af 98 kommuner falder antallet af unge frem mod 2040

Antallet af unge i aldersgruppen 15-19 år står til at falde med hele 35.600 personer frem mod 2040. Værst ser det ud for kommuner som Fanø og Læsø, der begge står til at miste hhv. 32,3 og 29,2 pct. af deres unge over de kommende 15 år ifølge den nye befolkningsfremskrivning.

Udviklingen kan få betydning for særligt uddannelsesstederne i kommunerne men også de lokale virksomheders adgang til arbejdskraft. Faldet sker særligt i de kommuner, hvor mange unge vælger en erhvervsuddannelse. Derfor kan der fortsat opstå udfordringer med at rekruttere det nødvendige antal faglærte i fremtiden i flere af landets kommuner.

SMVdanmark anbefaler, at kommunerne i god tid udarbejder en helhedsplan for, hvordan de vil imødegå udfordringen, og at man som en del af planen blandt andet ser på, hvordan man kan justere det lokale uddannelsesmiljø, og hvordan international arbejdskraft og internationale studerende kan være en del af løsningen.

Hovedpointer fra undersøgelsen

- Frem mod 2040 ventes antallet af 15-19-årige unge at falde med knap 35.600 personer. Det er et fald på over 10 pct.
- Antallet af unge står til at falde i 87 ud af landets 98 kommuner frem mod 2040.
- Fanø, Læsø og Struer Kommune står til at opleve en nedgang på knap hver tredje unge.

Fra 350.900
15-19-årige
unge i 2024
til 315.300
unge i 2040.
Det er et
fald på

10 pct.

De fleste kommuner får færre unge i fremtiden

Der bliver færre unge mellem 15-19 år i fremtiden.

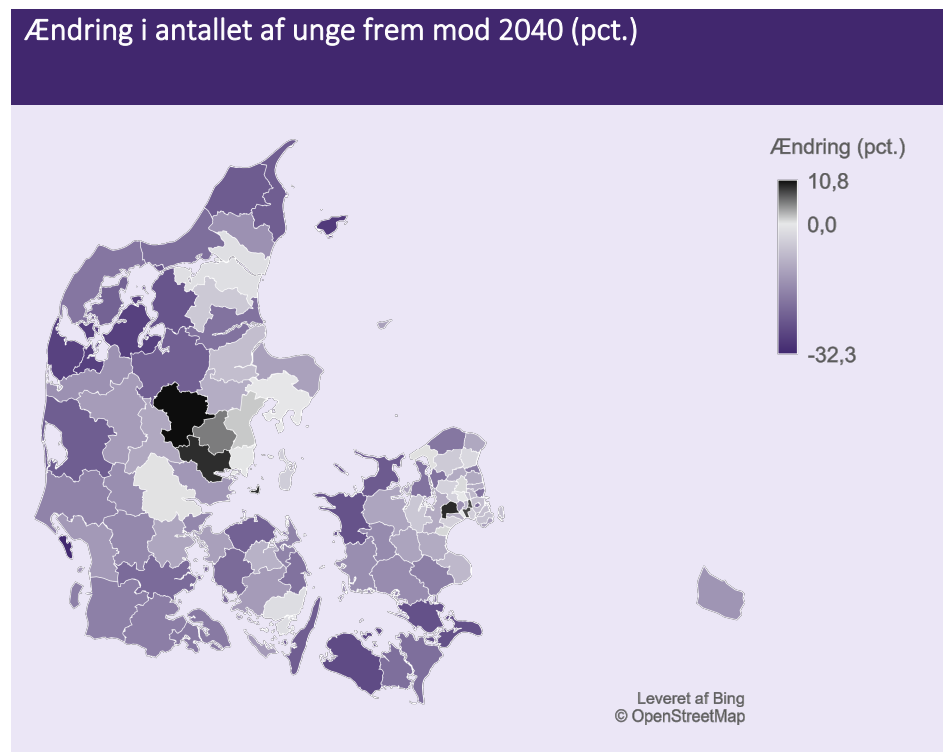
I 2040 er der 35.600 færre i aldersgruppen end i dag. Det viser en ny befolkningsfremskrivning fra Danmarks Statistik. Når man bryder fremskrivningen ned på kommuneniveau, viser det store regionale forskelle i udviklingen blandt unge mellem 15-19 år.

I 87 ud af landets 98 kommuner bliver der færre unge mellem 15 og 19 år frem mod 2040. I 22 kommuner står de til at miste mere end hver 5. unge, mens 64 kommuner må regne med et fald på mere end 10 pct.

Særligt Fanø Kommune og Læsø Kommune kommer i fremtiden til at mangle unge. Her bliver der hhv. 32,3 pct. og 29,2 pct. færre unge i aldersgruppen 15-19 år hen over de næste 15 år. Det er primært landkommuner, der står til de største fald.

På den modsatte side er der en positiv udvikling i flere østjyske kommuner samt de københavnske omegnskommuner. I Silkeborg Kommune og Horsens Kommune ventes hhv. knap 11 pct. og godt 9 pct. flere unge i 2040, mens der i Høje Taastrup Kommune og Brøndby Kommune ventes hhv. godt 9 pct. og 8 pct. flere unge.

Især landkommuner står til at miste mange unge

Kilde: DST og egne beregninger

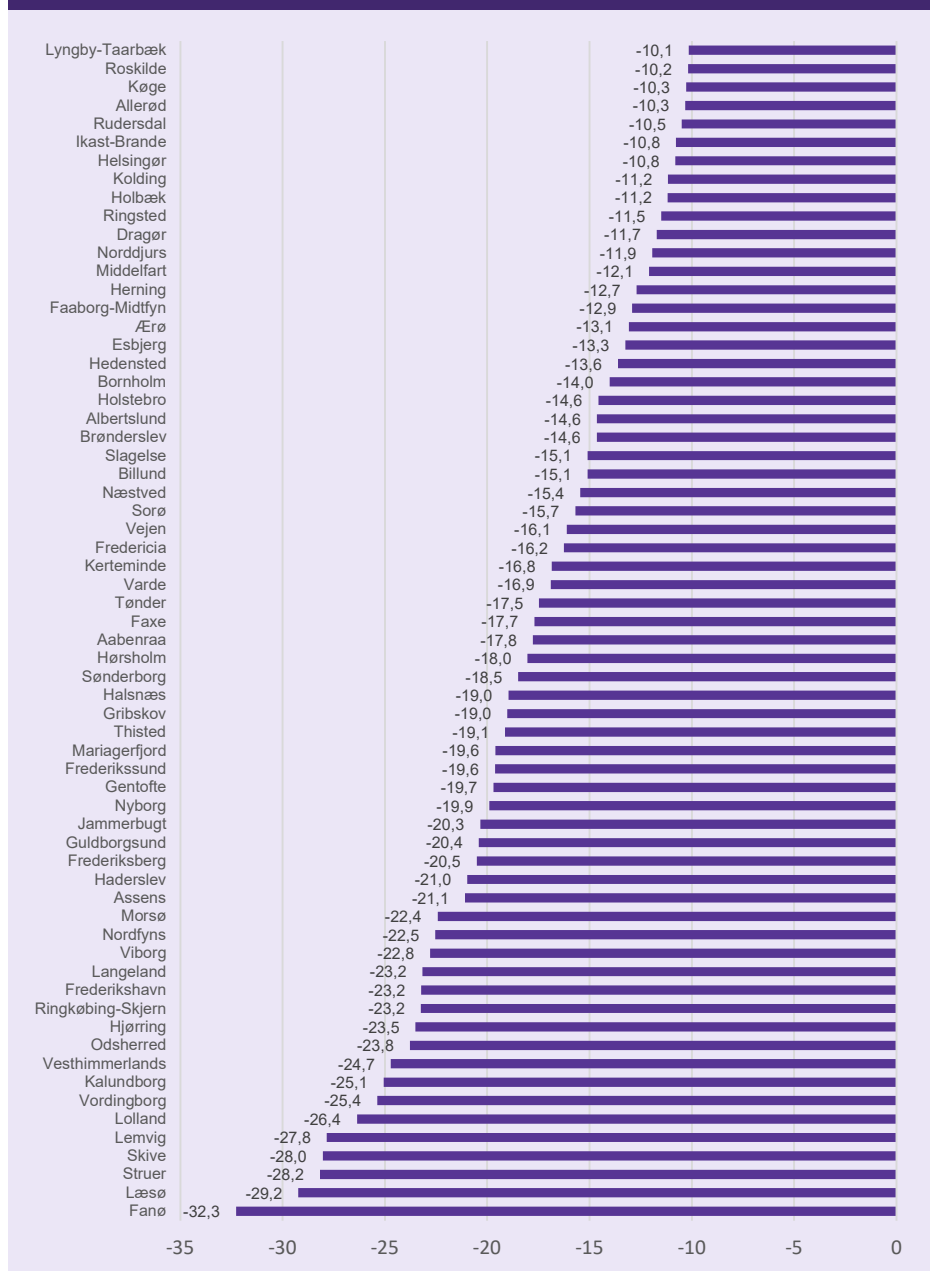
Figur 1

Mere end hver tiende ung forsvinder i de fleste kommuner

Ifølge befolkningsfremskrivningen står 64 kommuner til at opleve en tilbagegang af unge i aldersgruppen 15-19 år på mindst 10 pct.

Det er altså et fald af en betydelig størrelse. Det bliver f.eks. en udfordring at rekruttere lærlinge til de lokale virksomheder, hvis der bliver markant færre af dem i fremtiden. Tidligere analyser foretaget af SMVdanmark peger på, at udbuddet faglært arbejdskraft kommer til at falde med op mod 80.000 frem mod 2032. Tager man udviklingen i antal unge mellem 15 og 19 år med i ligningen, tyder det på, at særligt udkantskommuner vil blive hårdest ramt i manglen på faglærte.

Kommuner, hvor antallet af 15-19 årige unge falder med over 10 pct. frem mod 2040

Konklusion og politikforslag

Det kalder på handling, når antallet af unge i mange kommuner falder så voldsomt, som det gør.

Antallet af unge især falder i de kommuner, hvor der i dag er mange, der vælger en erhvervsuddannelse. Det vil øge manglen på faglærte, hvis færre unge tager en erhvervsuddannelse.

Færre unge betyder også, at der på længere sigt generelt bliver mindre arbejdskraft til rådighed og særligt lokalt. Det vil gøre det vanskeligt at drive forretning. Hvis en virksomhed må flytte, fordi erhvervsvilkårene bliver for svære, kan det forstærke den negative udvikling.

For at råde bod på at antallet af unge falder, er der flere veje at gå.

SMVDanmark anbefaler, at de berørte kommuner allerede nu udarbejder langsigtede planer for, hvordan de vil håndtere udfordringen. Som en del af planen bør man se på tilpasning af det lokale uddannelsesmiljø, på udenlandske studerende og medarbejdere samt på, hvordan man kan tiltrække unge fra andre dele af landet.

Det er også oplagt, at politikerne på Christiansborg overvejer, hvad der fra Folketingets side kan gøres for at sikre gode vilkår i hele landet.

På baggrund af analysen anbefaler SMVDanmark:

- Kommunerne eller tværkommunale aktører bør samle konkrete jobopslag fra de lokale virksomheder og etablere "arbejdskrafts-fremstød" til EU-lande med høj ledighed, fx Spanien.
- At flere SMV'er bør overveje, om de kan have engelsk som arbejdssprog for at gøre det let at tiltrække udenlandske medarbejdere.
- At der oprettes flere studiepladser til internationale studerende i kommuner med færre unge på fx erhvervsakademier og erhvervsskoler, som er de institutioner, der typisk er tilstede i de berørte kommuner.
- Konkret bør én erhvervsskole indledningsvist gøres til nationalt center for internationalisering af erhvervsuddannelserne med henblik på at udbyde nogle af de erhvervsuddannelser, der er størst mangel på, på engelsk.
- Erhvervsakademierne bør oprettes 1.000 engelsksprogede uddannelsespladser på erhvervsakademiuddannelser inden for mangelområder. Der bør kun kunne opnås SU, hvis de

studerende har et arbejde ved siden af. Erhvervsakademierne bør miste tilskud for de studerende, der ikke er i arbejde eller uddannelse i Danmark efter endt studie.

- Det skal gøres mere attraktivt for unge at flytte derhen, hvor arbejds- og lærepladserne er. Der bør derfor gøres mere for at fremme de unges mobilitet – særligt fra de større byer og ud, hvor lærepladserne er.
- Der bør igangsættes en målrettet indsats rettet mod unge uden for uddannelse og job i de enkelte kommuner herunder ”ufaglærte studenter”. Disse unge bør ”nudges” mod de erhvervsuddannelser, hvor der aktuelt er gode lærepladsmuligheder.
- Alle kommuner med stort fald i antallet af unge bør udvise rettidig omhu ved at udarbejde en samlet strategi og handleplan for at håndtere udfordringen, inden det er for sent.

Kontakt

Uddannelseschef Kasper Munk Rasmussen, tlf. 61 96 39 80, rasmussen@SMVdanmark.dk.

SMVdanmark, juli 2024